

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 213. — Štev. 213.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 11, 1936—PETEK, 11. SEPTEMBRA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

VLADNA ARTILERIJA BOMBARDIRA ALCAZAR

Uporniki ne bodo prizanesli anarhistom v San Sebastianu

FAŠISTIČNA LETALA MEČEJO V SAN SEBASTIAN LETAKE, NAJ SE PREBIVALSTVO VDA

Med nasprotniki se vrše pojanja za predajo mesta — Mesto žele obvarovati pred razdejanjem. Baski so poslali anarhiste iz mesta. — Vladni major se je pogajal s fašisti v Alcazarju.

SAN SEBASTIAN, Španska, 10. septembra. Med civilno oblastjo San Sebastiana in fašisti, ki oblegajo mesto, se vrše važna pogajanja, katerih namen je rešiti hotele in vile razdejanja.

Pogajanja pa ovirajo anarhisti, ker so pripravljeni braniti mesto, dokler ne pade zadnja stena. Fašisti so pripravljeno podeliti amnestijo vsem prebivalcem mesta, razun anarhistom. Poveljnik fašistov je zagrozil, da bodo njegovi vojaki ustrelili vsakega anarhista.

Fašisti morejo vsak čas zavzeti mesto, toda čakajo na izid pogajanj. Da pokažejo braniteljem San Sebastian, da so gospodarji položaja, fašisti pošiljajo nad mestom svoje aeroplane, ki mečejo letake s pozivom, da se mesto uda.

Po ulicah je videti le malo vojakov, ki pazijo, da anarhisti ne bi požgali mesta. Uporniki so odrezali glavni vodovod, toda mesto ima še en vodovod, katerega fašisti niso razdejali. Mestu še ne primanjkuje živeža, toda armadni poveljnik priznava, da se boji, da bi braniteljem pošlo streljivo.

Uporniki so San Sebastian obkolili s treh strani. Izhod iz mesta je prost samo na morje. Ob obrežju se gnetejo begunci, ki odhajajo iz mesta. Izmed 50,000 prebivalcev jih je ostala še komaj tretina. Noben moški izpod 50 let pa ne sme zapustiti mesta.

Baski so prevzeli oblast nad mestom ter so anarhiste poslali v Bilbao. Governor Ortega je rekel: "San Sebastian ne bo požgan, dokler sem živ."

Baski so navzlic protestu anarhistov poslali 625 ujetnikov v Bilbao, kjer bodo izpuščeni.

Proti jutru je prišlo v mesto 500 Baskov in vladni vojaški odbor jih je z veseljem pozdravil in jim rekel, da bodo tako poslani na fronto. Baski pa so odgovorili: "Nismo prišli, da prejemo povelja, temveč, da jih dajemo."

Nato so zbrali vse anarhiste in jih poslali v Bilbao.

TOLEDO, Španska, 10. septembra. — Major Rojo je brez orožja splezal čez trdnjavo obzidje Alcazarja ter pozval 1700 fašistov, da se podajo. Fašisti pa so zahtevo zavrnil. Nato se je Rojo vrnil in sporočil poveljniku, kaj so mu povedali fašisti. Vladna artilerija je takoj pričela bombardirati trdnjavo.

Major Rojo je z na prsih prekrizanimi rokami odšel proti trdnjaskemu obzidju. Ko je plezal po kamenju, se je še enkrat obrnil, se nasmejal, nato pa izginil.

Po preteku ene ure se je vrnil in poročal, da so ga trije uporniki sprejeli pri vходу v podzemski hodnik. Zavezali so mu oči in odpeljali k poveljniku v tretji kleti. Poveljniku je Rojo povedal, da je položaj Alcazarja brezupen in ga pozval, da se s svojo posadko poda. Poveljnik pa mu je odvrnil, da se ne poda, ker ima dokaze, da bo pomoč v kratkem prišla in da uporniški poveljnik general Mola že koraka v Madrid.

JEKLARSKI BARONI SO NEDOSTOPNI

Delavska delegacija pri njih ni ničesar dosegla. Zahtevala je, da sklenejo carinsko pogodbo za celo deželo.

PITTSBURGH, Pa., 10. sep. — Delegacija delavskih zastopnikov je skušala priti v stik z odgovornimi voditelji Carnegie-Illinois Steel Corporation, toda se je vrnila, ne da bi kaj dosegla. Delegacija je prišla v Pittsburgh, da zahteva odgovor na svojo zahtevo, da jeklarska družba sklene za svojo industrijo carinsko pogodbo za vse Združene države.

Vodstvo družbe je delegaciji odgovorilo, da so predsednik Benjamin Fairless in drugi vodilni uradniki na potovanju in da ni bil sličen nikak dogovor za ta razgovor.

Vodstvo družbe je pozneje zastopnikom časopisja izjavilo, da delegati niso imeli s seboj nikakih dokazov, da v resnici zastopajo delavce in da jih je plačal in poslal Lewisov odbor za industrijsko organiziranje delavcev.

Ko je delavska delegacija nekaj časa čakala v uradu družbe, je odšla in njen predsednik George Patterson iz South Chicago, Ill., je nato prebral resolucijo, ki zahteva carinsko pogodbo za celo deželo, 40 ur dela na teden in druga izboljšanja razmer delavcev pri Carnegie-Illinois Steel Corporation.

ŠESTO BREZGLAVO TRUPLO NAJDENO V CLEVELANDU

CLEVELAND, O., 10. sep. — Iz Kingsbury Run, malega potočka, ki teče skozi jugovzhodni četrt Clevelanda, so potegnili že šesto brezglavo truplo v teku enega leta. Kakor prejšnjih pet, je bilo tudi to moško truplo. Glava je bila strokovnjaško odrezana. Detektiv James Hogan je mnenja, da ima vseh šest žrtev en sam morilec na vesti.

TRENJE NA DALJ. IZTOKU

MOSKVA, Sovjetska unija, 10. septembra. — Tukajšnji časopis "Pravda" je dobil iz Ulanbatorja poročilo, da se nahaja japonsko vojaštvo na bojnem pohodu ter da je vojna med Sovjetsko unijo in Japonsko neizogibna.

Rojo je predlagal, da gredo trije uporniški častniki v Madrid, da si ogledajo pravi položaj. Obljubil jim je varno spremstvo tja in nazaj.

Uporniški poveljnik je tudi ta predlog odločno zavrnil in dal Roji pet minut časa, da se vrne na svoje mesto, nato je izvel uro ter pričel šteti minute.

Ko so vladni vojaki zagledali Rojo, da se vrača, so dvignili pesti, zaklicali "Živela republika!" ter pričeli bombardirati.

ALF LANDON BO GOVORIL PROTI VLADI

V svojih govorih bo razpravljal o razmerju med trgovstvom in vlado. — V soboto bo govoril v Portland, Me.

TOPEKA, Kans., 10. sep. — Governor Alf M. Landon bo v soboto v svojem govoru v Portland, Me., razpravljal o odnosih med trgovstvom in vlado. Prijatelji republikanskega predsedniškega kandidata pravijo, da bo to "bojevit govor" in pričetek neprestane ofenzive proti New Dealu v celi predsedniški kampanji.

Landon pa ni hotel ničesar povedati o svojih bodočih načrtih.

Governor Landon bo odpotoval iz Topeke v četrtek dopoldne ter se bo ustavil v Stamford, Bridgeport, New Haven in New London, Conn.; Worcester, Lowell in Lawrence, Mass., ter v Dover, N. H. in Kennebunk, Me.

PORTLAND, Me., 10. sep. — Demokratiški governor Louis J. Brann je rekel, da pomeni Landonov obisk v državi Maine javno priznanje, da je republikanska zadeva v državi na zelo slabih nogah.

"Republikanci so k nam poslali svojega podpredsedniškega kandidata," je rekel Brann, "sedaj pa še predsedniškega kandidata, kar se še nikdar prej ni zgodilo pred volitvami. Izdali so nad \$100,000 ter volilec države Maine povedali, kako naj volijo pri državnih volitvah prihodnji ponedeljek."

VOZNIKI TAKSIJEV ŠTRAJKAJO

PATERSON, N. J., 10. sep. — Devetdeset voznikov taksijev je ustanovilo unijo in zaštrajkalo. Zahtevajo priznanje unije, 40 odstotkov vseh dohodkov ter petnajst dolarjev plače na teden.

PAPEŽ BO GOVORIL PO RADIO

CASTEL GANDOLFO, Italija, 10. septembra. — V ponedeljek bo imel papež Pij dolg govor, ki bo broadcastan po vsem svetu. Govor bo namenjen španskim beguncem.

EKSPLOZIJE NA DUNAJU

Bombe so se razpočile ob času obiska angleškega kralja. — Z obiskom pa nimajo nikake zveze.

DUNAJ, Avstrija, 10. sep. — V kovčegu, ki je bil izročen v shrambo na zapadni železniški postaji, se je razletela bomba. Druga bomba pa je eksplodirala v vlaku, ko je vozil čez Semering. Pri eksploziji na postaji ni bilo nikake škode, pri eksploziji v vlaku pa je bil ranjen nek železniški uradnik.

Nekateri so hoteli ti dve eksploziji smatrati za komunistični protest proti obisku angleškega kralja Edvarda na Dunaju, toda to naziranje so kmalu opustili.

V vsakem slučaju je bil kralj več milij od eksplozije. Edvard je najprej obiskal dunajski veleposlanstvo, nato pa je obiskal specialista za ušesa profesorja dr. Heinricha Neumanna v spremljstvu svojega pribočnika in Mrs. Simpson iz Baltimore, Md. — Kralj je ostal pri zdravniku nad eno uro. Zdravnik mu je pregledal ušesa in mu predpisal zdravlila. Dogovorila sta se za zopetni obisk prihodnji dan.

Pozneje je kralj igral eno uro golf. Ko se je vračal v svoj hotel, je šel po travniku mimo koscev. Nekega kosca je prosil, da mu da svojo koso in je nato pokosil precejšen kos travnika. Nato se je s kosci razgovarjal o razliki med angleškimi in avstrijskimi kosnjaki.

DUNAJ, Avstrija, 10. sep. — Kralj Edvard, ki se nahaja na obisku na Dunaju, je obiskal predsednika Wilhelma Miklasa, s katerim se je razgovarjal nad eno uro.

VSE PRISELJEVANJE NAJ BO PREPOVEDANO

ATLANTIC CITY, N. J., 10. septembra. — Pred 48. konvencijo "State Camp of New Jersey Patriotic Sons of America" je izjavil sodnik Pope iz Summerville, naj bi vlada Zdr. držav za dobo 25 let prepovedala vse priseljevanje, češ, da bi se mogli edinole na ta način amerikanizirati vsi inozemci, ki se mudijo v Združenih državah.

FORD BO KUPIL WEBSTERJEVO HIŠO

NEW HAVEN, Conn., 10. septembra. — Henry Ford si je danes ogledal hišo, v kateri je bil rojen in živel Noah Webster, avtor znanega besednjaka in učnih knjig.

Ford namerava hišo kupiti ter jo preseliti v Dearborn, Mich. Zdaj je hiša last Yale univerze.

STROGA KAZEN ZA UPORNIKE NA PORTUGALSKEM

Mornarji in častniki dveh bojnih ladij odpuščeni. Krivci bodo poslani v kazensko kolonijo.

LIZBONA, Portugalska, 10. septembra. — Ministrski svet je sklenil odpustiti častnike in mornarje na obeh bojnih ladijah, na katerih je prejšnji dan nastal upor, ne glede na to, ali so krivi ali ne.

Poveljujoči častniki bojnih ladij Dao in Alfonso de Albuquerque bodo upokojeni, ostali častniki in mornarji pa bodo odpuščeni brez pokojnine. Častniki pa morejo zopet biti sprejeti v službo, ako morejo dokazati, da so skušali zadušiti upor.

Mornarji, ki so bili udeleženi pri uporu, bodo poslani v kazensko kolonijo. 12 upornih mornarjev je bilo ubitih, 20 ranjenih, ko so topovi v lizbonskem pristanišču bombardirali bojni ladji.

Uradno poročilo zatrjuje, da je posadka obeh bojnih ladij pod komunističnim vplivom sklenila z ladjama iti na pomoč španski ljudski fronti in pluti v Valencio in Malago.

Vlada je še pravočasno izvedela za ta naklep in je poslala na ladjo vojaštvo, ki je uporne voditelje prijel. Toda vladne vojske so mornarji pozdravili s strojnimi in svoje častnike premagali in jih zaprli.

Med bojem se je štirim kadetom posrečilo skočiti raz krov. Plavalci so na suho in vladni sporočili, kaj se godi na bojnih ladijah. Ko ste ladji hoteli dvigniti sidra, so pričele na nje streljati baterije s suhega.

DRHAL USMRILA MEHIŠKEGA SODNIKA

LAREDO, Texas, 10. sep. — V San Marcia la Florencia v državi Novo Leon v Mehiki je ljudska drhal usmrtila sodnika Jose Garza, ker je dal zapreti nekega morilca. Sodnikovo truplo je preluknjalo nad štirideset krogel.

ROOSEVELT MORA PLAČATI RADIO POSTAJI

LOS ANGELES, Cal., 10. septembra. — Doslej je bil običaj, da so radio postaje brezplačno prenašale Rooseveltove govore. Harrison Holloway, generalni manager KFI in KECA radio postaj, je pa obvestil predsednika, da bo moral plačati za prenos svojega govora.

VODITELJ ANGLEŠKIH FAŠISTOV V ITALIJI!

RIM, Italija, 10. septembra. — Sir Oswald Mosley, voditelj angleških fašistov, je dospel

BUHARIN IN RYKOV STA BILA OPROŠČENA

Sovjetske oblasti ju smatrajo za nedolžna v Trockijevi zaroti. — Radek še vedno osuamljen.

MOSKVA, Rusija, 10. sep. — Kot poročajo "Izvestja", preiskava proti uredniku Nikolaju Buharinu in komisariju za pošto in brzojave Alekseju Rykovu ni našla nikakih dokazov, da bi bila v kaki zvezi z Zinovijevo in Kamenjevo zaroto proti Stalinu. V sled tega je bilo vsako postopanje proti Buharinu in Rykovu vstavljeno.

Preiskava proti političnemu pisatelju Karlu Radeku in nadomestnemu komisariju za težko industrijo Grigoriju Pjatkovu pa se še nadaljuje.

Bivši voditelj ruske delavske federacije M. P. Tomski se je ustrelil, ko je bilo njegovo ime imenovano med zarotniki proti Stalinovemu življenju.

DURAND — NAMESTNIK GOV. HOFFMANA

TRENTON, N. J., 10. sep. — Frank Durand, predsednik državnega senata, bo jutri zaprisežen kot poslušajoči governor države New Jersey. Nadomestoval bo governorja Hoffmana, ki bo odpotoval v Texas, kjer si bo ogledal razstavo v Dallasu.

DAWESOV DOM ZAŠTRAŽEN

CHICAGO, Ill., 10. septembra. — Policija je v predmestju Evanston močno zastražila dom bivšega podpredsednika Charlesa G. Dawesa. Člani Dawesove družine, so zadnje dni opazili v bližini doma več sumljivih oseb.

ZAROKA HOLANDSKE PRESTOLONASLEDNICE

HAG, Holandska, 10. sep. — Kraljica Viljemina je po radio izrazila svoje veselje nad zaroko svoje hčere princeze Julijane z nemškim princem Bernhardom zu Lippe Biesterfeld. Nato je naprosila oba zarokence, da povesta po radio holandskemu narodu, kako sta srečna.

Nato je princeza Julijana predstavila svojega zarokence in povedala, da sta se seznanila na zimskem športu v Švici. Prince je izrazil upanje, da se bo kmalu vdomačil v svoji novi domovini ter da bo poroka v dveh ali treh mesecih.

Poročencema sta čestitala bivši nemški cesar Viljem in nemški kancler Hitler.

danes sem ter bo imel več važnih razgovorov z visokimi italijanskimi uradniki.

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakser, President

L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

215 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za tretje leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopis brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovall pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalneke naznači, da hitreje najdemo naročnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

ANGLIJA, FRANCIA IN HITLERJEVE ZAHTEVE

Kar je javnost že zdavnaj slutila, se je zgodilo na letnem kongresu nemške narodno-socialistične stranke v Nuernbergu. Hitler je šel korak dalje.

Najprej je zavrgel določbe versailleske mirovne pogodbe, ki so omejevale Nemčiji oboroževanje. Ne da bi vprašal londonsko ali pariško gospodo, je začel graditi bojne ladje in letala ter je povečal nemško armado.

Nato je nekega lepega dne poslal vojaštvo v demilitarizirano Porenje in ga priklonil Nemčiji.

S tem pa seveda ni bil zadovoljen. V sredo je zahteval v Nuernbergu, da mora Nemčiji dobiti nazaj kolonije, ki jih je izgubila začasa svetovne vojne.

Iz Londona ni na to Hitlerjevo zahtevo nobenega odmeva, pač je pa Anglija že prej pojasnila svoje stališče.

Dne 6. aprila je rekel v angleškem parlamentu državni kancler Neville Chamberlain, da se angleškemu kabinetu ne zdi potrebno razpravljati glede izročitve kakšnih mandatnih ozemelj.

Južnoafriški notranji minister J. H. Hofmeyr je izjavil v Dar-Es-Salaamu, glavnem mestu bivše Nemške Vzhodne Afrike (sedanje angleške kolonije Tanganjike):

— Mi nimamo nobene pravice razpolagati z afriškim ozemljem. Afriško ozemlje ni trgovski predmet, s katerim bi lahko trgovali. Če naj bodo Afričani nekakšen zastavni predmet v evropski igri, imamo mi, ki smo tudi Afričani, pravico Evropi zaklicati: — Roke proč od Afrike! Z afriškim ozemljem se bo barantalo le z dovoljenjem vseh plasti afriškega prebivalstva.

Tudi Francozi zaenkrat še nečajo komentirati Hitlerjevih zahtev.

Ve se, da hoče Francija na vsak način pridržati zase Togo in Kamerun, ki ji donosata precejšnje dobičke. Za razvoj obeh kolonij je žrtvovala Francija ogromne vsote denarja.

Liga narodov je mnenja, da je Hitlerjeva zahteva po kolonijah naravna posledica nemške oborožitve.

Če bo dobila Nemčija kakšno kolonijo, se bo zgodilo to le potem pogajanj. Kot pogajalki pa prideta v prvi vrsti vpoštev Anglija in Francija.

Iz Slovenije.

SPET POŽAR V HAJDINI

V Zgornji Hajdini je 26. avgusta okrog 4. začelo goreti pri posestniku Martinu Zupančiču in kmalu je bilo gospodarsko poslopje, ki je s slamo krilo, popolnoma v ognju. Zupančiču je pogorelo vse poslopje do tal z živim in gospodarskim orodjem. Skupna škoda znaša blizu 60,000 Din. Sosedu Lajhu je požar uničil gospodarsko poslopje in hišo. Živino so rešili, pač pa je zgorelo 25 kokoši. Škode je okoli 30,000 Din. Orožniki so uvedli strogo preiskavo.

NENAVADNA PLANINSKA NESREČA

Med prazniki je bilo ogromen naval ljubljancov in drugih turistov na planine. Tako trdijo, da se je samo na Triglav povzpelo med obema praznikoma okoli 1500 turistov. V približno enakem razmerju so nedeljski turisti obiskali tudi druge planine. Turisti, ki so pa v nedeljo šli k novemu domu na Komni, so bili pričre nenavadnemu prizoru. Tam se je paslo okoli 200 krav. Od te velike skupine se je odločila skupina treh krav, od katerih je imela prva zvonec. Krava ni zapazila prepada pred seboj, ter je padla vanj. Ostali dve kravi sta sledili zvoncu ter strmoglavili v okoli 20 m globok prepad. Krave so obležale na dnu prepada s strtimi kostmi. Pastirji so takoj prihiteli in ko so videli, da druge pomoči ni, so vse tri krave na mesta zaklali. Meso teh treh krav so deloma oddali v novi dom na Komni, drugo meso pa so spravili v Bohinj. Bohinjeci in njihovi letoviški gostje so imeli tokrat poceni goveje meso. Krave so bile last nekega bohinjskega kmetijskega posestnika.

OBSODBA PUSTO- LOVCA

Ko so Gradovi v Sv. Jakobu ob Savi 22. julija popoldne odšli z doma na polje, so večna vrata zaklenili. Kmalu pa je mimo prišel neznanec, ki je vrata nasilno odprl in v nezaklenjeni spalnici pobral 700 Din, praznično obleko, čevlje, tri ure in nekaj drobnarije. Potem je neopažen izginil. Gradovi so se le proti večeru opazili tatvino in jo takoj naznanili orožnikom. Ti so že drugi dan dopoldne imeli tatva v rokah. Bil je 33-letni trgovski pomočnik Ignac Salaj iz Črensovec v Prekmurju. Salaj je znan kot mednarodni pustolovec in drzen vlomilec. Bil je

POZOR NAROČNIKI!

Pazite na številke poleg naslova, ki vam jasno govorijo, do kdaj imate plačano naročnino. Obnovite jo, da nam ne bo treba pošiljati opominov. Z redno obnovitvijo prihranite nam delo in stroške, sebi pa zagotovite redno dostavljanje lista. Resno Vas prosimo, da vpoštevate to opozorilo!

Uprava "Glas Naroda"

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za štiri letaj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

že obsojen na večletno zaporno kazen in tudi inozemska sodišča so že imela opravka z njegovimi vlemi. Pred malim kazenskim senatom je Salaj prostodušno priznal vlom pri Gradovih in je bil obsojen na 1 leto in 2 meseca robije, kakor tudi v izgubo častnih državljanjskih pravic. Kazen je sprejel.

CERKNIŠKO JEZERO JE PRESAHILO

in kakor vsako leto omogočilo domačinom obilen ribji lov. Nekateri love ribe po kotanjah kar z roko, Jezerani pa smejo po stari pravici loviti ribe s saki. Kdor se hoče prepričati o zanimivosti usihajočega jezera in kdor se hoče posladiti z iz-

vrstno pripravljenimi ribami, ima v teh lepih dneh najlepšo priložnost.

GRD ZLOČIN V ŠT. VI- DU PRI STIČNI

Šentviški orožniki iščejo zločinca, najbrž sta bila dva, ki je v deževni noči odkopal grob bivšega posestnika Janeza Pajka. Pajk je umrl letos v začetku marca in so ga položili v grob, kjer je že počivala njegova žena. Ker njene krste niso hoteli razdejati, so Pajka pokopali le dober meter globoko. Med ljudstvom se je govorilo, da je Pajk odnesel s seboj okrog 25 tisočakov, ki jih je imel spravljene v votli palici. Zločince je grob z lahkoto odkopal in izrežal na krsti tako veliko luknjo, da je lahko iz nje spravil palico. Ali je res našel v nji kaj denarja, bo dognala preiskava, če bo seveda mogoče zločinca izslediti.

Iz Jugoslavije.

PRODAJA CEMENT- NIH TOVARN

V gospodarskih krogih zatrjujejo, da namerava italijanska cementna industrija v Dalmaciji, ki predstavlja velik del dalmatinske in sploh jugoslovanske cementne industrije, prodati svoje tovarne v Dalmaciji. Ze popreje je bila italijanska tovarna Sulfid prodana neki francoski finančni skupini. Trdi se, da je tehten vzrok iskatl o tem, da Italija nujno potrebuje deviz v zdravi inozemski valuti. Trdi se, da so se za omenjene cementne tovarne že interesirale neke francoske finančne skupine. Po nekih verzijah pa se interesirata za ta italijanska podjetja Nemčija in Švica.

NESREČA NA DUNA- VU

27. avgusta okrog 2. se je na Dunavu pripetila huda nesreča. V bližini Starega Slankamna je luksuzni parnik "Uranus", last neke dunajske rečne plovne družbe, z vso silo zadel v čoln, v katerem so bili štiri ribiči. Čoln ni imel predpisane luči in s parnika so v zadnjem hipu opazili na vodi le njegovo silhueto. Na parniku je nastala panika, posadka pa je takoj pričela reševati ribiče, ki so padli v vodo, ker se je čoln prevrnil. Tri ribiče so rešili, četrtri pa je utonil. Preiskava je

ugotovila, da so nesrečo povzročili ribiči, ker na čolnu niso imeli rdeče luči.

SVOJE PRIHRANKE JE ZAKOPAL

V Vitoševu je zakopal kmet Spasič ves svoj prihranek, nekaj nad 10,000 Din na svoji nji. Te dni, ko je nameraval dokupiti nekaj sveta, se je podal na njivo, da bi izkopal denar. Denarja ni bilo več. Nekdo ga je opazil, ko ga je zakopal in mu je vse ukradel.

HUDA ZAKONSKA KRI

Peter Aleksandrovič je nedavno dobil službo pri nekem trgovcu v Smederevu kot stražar vinogradov. Njegova žena Marija mu je v tem času postala nezvesta. Pa se je prevarani mož pretekli terek odpravil po njo v domači kraj Lugavštino. Tu ga je žena sprejela s svojim ljubimcem in ga z njegovo pomočjo strahovito premlatila, da je Peter obležal nezavesten. Ko se je proti jutru znešel pred hišo in je prišla žena spet nadenj, jo je Peter začel daviti in pretepati s palico, da je zdaj ona obležala nezavestna. V tem so prihiteli pastirji in so spet ti načeli pretepati Petra, da je obležal na tleh kakor mrtev. V tem se je prebudila žena Marija, planila nad moža in mu v jezi

razgrizla ušesa. Njeni starši so naposled napravili red in poklicali zdravnika, ki ima mnogo skrbi in truda, da bo oba huda zakonca ohranil pri življenju.

MATURANT, KI JE STRELJAL NA PRO- FESORJA

V Sarajevu je trajal dva dni proces proti maturantu Antonu Kobačiču, ki je v juliju streljal na svojega profesorja Atanakoviča. Priče so izpovedale, da je prof. Atanakovič hudo mrzil Kobačiča, ker je sodil, da je lenuh, v resnici pa je Kobačič bolehal in večkrat bruhal kri, zato ni mogel redno slediti pouku.

POČITNICE KRALJA EDVARDA

20. avgusta o polnoči je kraljevska jachta "Nahlin" v spremstvu dveh rušilev zapustila Ostro rt. Pri zapiščenju Boke Kotorske je rušilec Grafton s svetlobnimi znamenji poslal pozdrav in zahvalo kralja Edvarda oblastvom, občinam in prebivalstvu za prisrčni sprejem in izredno uspešno fluminacijo Boke Kotorske in Lovčenskega masiva. Takoj nato se je poveljnik obrežne pomorske mornarice v imenu oblastev zahvalil za ta pozdrav. Nato je jachta "Nahlin" z obema rušilecema krenila v jugovzhodno smer. Pred odhodom iz Kotora je kralj Edvard VIII. povabil k sebi sreskega načelnika Šerovića in ga prosil, da sporoči njegov pozdrav prebivalstvu in da se mu zahvali za prisrčen sprejem, ki je nanj napravil zelo lep vtis. O tem kraljevem sporočilu so ljudje kaj hitro izvedeli in se je z bliskovito naglieo razširilo po vsej Boki Kotorski ter je med ljudstvom zbudilo izredno navdušenje.

Če moramo v New Yorku plačevati po petnajst oziroma sedemnajst centov za kvart mleka, s katerega je posneta smetana, čemu bi ne dobil farmer šest in pol centa za kvart smetane vred? ...

Dopisi.

East Helena, Mont.

In življenje naše, ki tak' hitro teče; Al' so samo sanje! — Sanje — jek mi reče.

Mesto se koplje v tihi mesečini, skozi drevje diha lahen vetrč. Melki oblaki plovejo proti jugu, nad nami se pa sliši brnenje zrakoplova, ki hiti v noč.

Rad slonim take večere pred hišo in uživam čar prelestne letne noči. Desnico položim na oči, da pričaram predse spomine, lepe spomine, sanj in izpolnjenega hrepenenja.

Mnogo vode je poteklo, odkar sem priromal kot štirinajst letni mladev v Montano. Med mojim imetjem, ki ga je bilo bore malo, je bila drobna knjiga "Pesmi Franceta Prešerna".

To mi je podaril stari učitelj, češ, v raznih turobnih trenutkih življenja ti bo v tolažbo. Da, med mrljimi in sebičnimi tujci sem hrepenel po solncu tvoje ljubimci, o domovina. ...

Suša je hudo prizadela tudi našo državo. Posebno hudo je prizadeta živinoreja.

Solsko poslopje, ki ga je poškodoval lanišnji potres, je zopet popravljeno.

Umrli je Frank Rupert. Zapušča soprogo, dva sina in eno hčer. Bil je mož poštenjak, ki je užival spoštovanje svojih rojakov v polni meri.

Večno zvestoba sta si obljubila Frank Rus in Ela Pucel. Srečno!

Sola se zopet pričinja, povsod se sliši smeh in krik ukaželjne mladine. Življenje samo, je najvažnejša šola. Drugih novic nimam kaj poročati. Očitateljem Glasu Naroda pa pošiljam pozdrave Montane in njenih bregov. France.

Peter Zgaga

V T I S I

Bil je torej še tretji in zadnji dan, ki sem ga preživel tam gori. Obiskati je bilo treba še tega in onega, kar sem tudi storil in zvedel marsikaj.

Izza preklica prohibicije se je dosti spremenilo. Zdalj morashoditi precejšnje razdalje od kraja do kraja, kjer "Bog svojo dobrotno roko venkamoli" ...

Trije slovenski prostori imajo pravico točiti pijačo: Slovenska dvorana na Seeley St., Slovenski Dom na Danube St., in pa gostilna ob mostu, v kateri gospodinj in gospodari gospa Johana Istenič. Vmesnih postaj pa ni, dočim je bila prej skoro v sleherni hiši ...

Dela in zasluži se za silo. Dve največji tovarni še vedno počivata, in je dvomljivo, če se bo v njima še kdaj zavrtelo kolesje. Stavbe so tako zastarele in od časa zglodane, da bi jih ne kazalo popravljati. Ceneje bi bilo nove zgraditi ...

Farmerji se nadajo boljših časov in upajo brezštrajka dobiti tri dolarje za sto funtov mleka. Z vsem zaupanjem so se poverili vodstvu bratov Pisek, ki sta premožna in izkušena farmerja. Kapitalistično časopisje ju je spočetka označevalo za boljševeka in komuniste, kajti dandanes je pač tako, da kapitalisti naženejo vsakogar s komunistom in boljševeikom, ki skuša delavcu ali kmetu pomagati. Očitki pa niso držali. Piseka uživata vse zaupanje in priznanje kot farmerjska voditelja v gornjem delu newyorške države ...

Če moramo v New Yorku plačevati po petnajst oziroma sedemnajst centov za kvart mleka, s katerega je posneta smetana, čemu bi ne dobil farmer šest in pol centa za kvart smetane vred? ...

Dopoldne sem bil v Herkimertju, kjer živi Matijeva mati. Kar ganilo me je, kako prišrečno in vdano je storil svojo sinovsko dolžnost. Nikdar ne sodi človeka po besedah. Po sren ga presodi, če se moreš poglabiti v njegovo srce. Jaz sem se, in ga poznam ...

Treba je bilo iti še k Maroškovim, Pečkajevim in Čukovim, visoko v hrib. Prijazni in iskreni ljudje ...

Prijatelj Sivec je še vedno korenjaški fant. Nevesta, ki se bo k njemu primožila, bo imela najlepši dom daleč naokrog ...

Ker sem sovražnik dolgega posilavljanja, je bilo slovo kratko, toda prisrčno. Na mostu, vodečem preko železniške proge, je stalo mlado dekle. Kramarjev dekle, ki je živa kakor živo srebro — in zaljubljena — je dostavil moj spremljevalec — zaljubljena ko tavžent hudčičev. ...

Fanta ima, sina znane slovenske družine v Mohawk, N. Y. Fant je bil za praznike tam, pa je menda malo pred menoj odpotoval. Stala je na mostu, šopek poljskih rož držala v roki in se ozirala proti jugu ...

Dal sem ustaviti in sem jo podražil: — Ti je ušel, kaj ne? Nevoljno je zamahnila z roko, malo pomislila in mi, stisnila šopek v roko. — Še poljub! — sem zahteval. — Nak! — je povabila pogled, — tisto bo pa za Franka.

... No, pa je bilo vseeno dobro. Saj mi je dala Reza tako popotnico za slovo, da sem jo komaj privlekel v New York.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 9.00	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 17.40	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 25.80	Lir 300
\$ 10.00	Din. 400	\$ 34.20	Lir 400
\$ 12.50	Din. 500	\$ 42.60	Lir 500
\$ 15.00	Din. 600	\$ 51.00	Lir 600
\$ 17.50	Din. 700	\$ 59.40	Lir 700
\$ 20.00	Din. 800	\$ 67.80	Lir 800
\$ 22.50	Din. 900	\$ 76.20	Lir 900
\$ 25.00	Din. 1000	\$ 84.60	Lir 1000

KURZ EN CENE REDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVSEBNE SPREMENBI GORI ALI DOLE

Za toplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujejo se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za toplačilo \$ 5.00	merila poslati	\$ 5.75
\$ 10.00	"	\$ 10.50
\$ 15.00	"	\$ 15.25
\$ 20.00	"	\$ 20.00
\$ 25.00	"	\$ 24.75
\$ 30.00	"	\$ 29.50

Prejemnik goti v starom kraju izplačilo v dolarjih.

NOVNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNINO \$1.-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

L. CAMPENHAUSEN:

STRAHOVI V MOČVIRJU

Ne bi dejal, da je stari Sven Ivarson duhovitec. Vsakič, ko mu je čisto tuj, s takimi stvarmi si ne beli glave. Če pripoveduje nomašči: Lapenci, ki pridejo na svojih pohodih po dvakrat na leto mimo njegove naselbine, čudne reči, potem se samo smehlja in puha gost dim iz svoje črede, ki je od dolge rabe že črnorjava. Njegovi živci ga nimajo za norca. Nak.

Če ponoči v viharju in dežju išče po gozdu svoje severne jelene, ki so si izgubili ali so jih razkropili voleje, potem nikdar ne sreča besov in vragov, o katerih vedo Lapenci toliko povedati. Niti mrtvih brez glav, ki ob viharju tožeče hite na vrhovi dreves, in ki jih vsak Laponec tako dobro pozna, ni bil še nikoli videl.

Ne sam, ne Peter Pekki, njegov stari prijatelj, ki nekaj milj dalje na finski strani obdeluje majhno selišče.

Če sede skupaj, kar se pogosto dogaja, oba prijatelja in Ebba, Sven Ivarsonova žena, pred rdečo pobarvato leseno hišico, in pijejo vročo kavo iz velikih, pisanih škodel, potem med njimi ni veliko besed. Na visokem severu postanejo ljudje malobesedni. Krčitelji divjine govore malo, počasi in preudarno, in nikdar svojih besed ne spremljajo s kretnjami.

Topel poletni večer. Vendar stoji sonce še visoko na nebu. Sven, Ebba, in Peter sede pred hišo na dolgi jelovi klopi. Ob njihovih nogah leži Allik, ostrovi laponski pes. Ta čas nima nobenega opravka, kajti čreda severnih jelenov je zbrana in se mirno pase v bližini. Zleknil se je bil, globoko zavzdihnil in zaspal.

Njegove prijateljice Siri, dolgoletna prepelčarka, ni doma. Odšla je bila s svojim gospodom, dvajsetletnim Olejem, na lov na močvirske snežne jerebice. Na veliko barje, ki se razprostira za gozdom zelo daleč.

"Kje neki je ostal Ola?" pravi Ebba in tiho kleplje s svojimi pletnimi iglami.

Sven Ivarson popije požirek kave, odloži škodelo in skomigne z rameni:

"Da — fant je pač našel malo petelinov, in šel potem preko barja in tam iskal dalje."

"Kajti," se je obrnil na Petera, "kadar se petelini misijo, tiče v obrobni goščah. Mladi so še premlajni, zato iztika pač za starimi."

Peter, stari Finec, prikima in si mrmra nekaj pod nos, Ra-

zumeti je le besedi "vražje luknje."

Ebba spusti pletenje v naročje. "Kaj praviš, Peter? Luknje? Da, da, saj vem, to so preraseni tehni. Lapenci pravijo, da teka prek njih hudič v podobi snežne jerebice, da bi tako zvalil lovca na goljufiva, z mahom prerasena tla. In če potem lovec —"

"Nehaj, no, s svojimi bajkami, o tem naj čenčajo Lapenci če jih veseli. Naš Ola ni prvi na barju, vsa nevarna mesta pozna prav tako dobro kot jaz. In Siri jih nazadnje tudi pozna. Saj tla ne drže niti psa. To prav dobro ve."

Ob imenu Siri se je Allik, laponski pes zbudil. Vstal je, napek sluh in se s svojimi plametnimi očmi živahno oziral na vse strani. Ko pa je videl, da Siri še ni prišla, se je znova zleknil po tleh in spal dalje.

Stara trojica je umolknila. Vsak je zatopljen v svoje misli. Sonce se nevidno bliža obzoru, in rdeč sij se širi na severno zapadnem nebu. Izenada šine Allik kvišku.

Stoji in strmi proti gozdnemu robu. Ničesar ni videti.

"Allik," zakliče Ebba, "kaj pa ti je?"

"Saj tamle prihaja Siri," pravi Sven. "Zdaj bo tudi Ola skoro tu."

In res. V dolgih skokih prihaja prepelčarka. Zdaj je tu. Malo korakov od hiše se ustavi in gleda vse po vrsti: Brez giba stoji, čudno, leseno in strmi vsem trem v oči.

Allik zavpil, stisne rep med noge, zatuli in tresoč se zleze pod klop.

"Allik, kaj si nor? Ali Siri ne poznaš? Kaj pa je s teboj?" Siri — da, kje pa je zdaj?

Ni je več. Nikjer več. Pravkar je bila še tu. Ni stekla v gozd, ne odšla — hišo. In vendar je izginila.

"Kakor bi se v zenuljo vdrla," pravi Peter.

Vstal je počasi. Brazde na njegovem čelu so bile videti globlje.

"Pojdi, Sven! Zdaj greva na barje."

In naglo, kakor hitro sta le mogla, sta moža koračila proti barju. Ebba je sledila. Po dobri uri so dospeli do njegovega roba.

Lahen, prozoren somrak je ležal nad ravanjo. Kajti na severu sonce poleti ne zaide za obzor. Trojica se molče odpravi ven na barje. Trudoma gazijo njihovi podplatni mehke

mahove blazine. Ostro opreznjejo za prerasenimi tolmuni, da jih pravočasno obidejo. Zdaj pa zdaj se ustavijo, se ozirajo po širni planjavi in prisluškujejo ven v nočno močvirje.

Allik, ki se je bil tako pomiril, kakor hitro je bila izginila Siri, teče zdaj pred ostalimi. Izenada se ustavi. Našili uhlja, nagne glavo nazaj — potem pa z izrazi veselega razburjenja plane naprej.

Zdajci se Peter ustavi. Stisniti Svena za laket, pokaže naravnost naprej. "Tam, tam!" zakliče Ebba. "To je Siri! Tuli! Čisto dobro razločim."

In z brzino, ki je dovoljuje mehki, žilavi miah, hite trije ljudje v smeri, od koder je prihajalo pasje tuljenje.

Snežna sova, čudno prozorna v svoji beli obleki sredi nočnega somračja, leti nizko nad močvirjem proti gozdu. Ko opazi dirajočega Allika, se okrene, šine proti njemu ga parkrat obkroži, se potem zopet dvigne in vrne v svojo smer.

Toda zdaj zveni tuljenje že mnogo glasneje. Daleč ne more več biti.

Ebba zakliče: "Tam, tam! Poglejte! Sirijina glava proti nebu!"

"Hitro dalje," pravi Sven. In res. Proti rumeno-rdečemu nebu poletne noči se jasno odraža pasja glava. Strmo dvignjena proti zenitu, gobec napol odprt. In tožeče prihajajo glasovi prek rjavo-rumene barja. Z zadnjimi močmi in s strahom v sren, hite starec dalje.

"Halo, pomagajte, halo!" "Ola! Ola kliče. Živ je. Allik je pri njem. Zdaj ve, da pridemo."

"Da, že gremo. Še malo potrpljenja. Takoj sem pri tebi!"

In hliplaje, s klekajočimi kolena hite dalje. V malo minutah so pri njem. Takoj ga zgrabijo za laketi.

Tik ob robu preraslega tolmuna je bil zdrnil skozi rastlinje in se takoj udril. Toda v zadnjem hipu je vrgl puško predse in se je oprjel. Imel je srečo, da sta oba konca puške našla oporo na majhnih, kolikor trdnih otočjih, in tako se je bil udril le do pod pazduhe. Rešen, rešen!

V tem sklače Allik ves nor od veselja okrog tovarišice.

"Povej, Ola, ali je bila Siri ves čas pri tebi?"

"Da, oče, niti za trenutek me ni zapustila."

PRIMORSKE NOVICE

Preko meje

so brez potnih listov zbežali 21 letni Josip Leban, 18-letni Fr. Peternej in 19-letni Stanko Mezgon iz Cerknega ter 26-letni France Marinič iz Anhovega. Karabinerji so jih prijavi-li sodišču.

Strogi režim

glede cen v prometu na drobno se še zmerom nadaljuje, čeprav so se sankcije že davno ukinile. Te dni so v Trstu spet kaznovali 8 trgovcev zaradi raznih tozadevnih prekrškov. Kazen je doletela tudi podjetje Brajnik & Medved. Tudi v Puli so iz enakih razlogov kaznovali 2 trgovci.

V Gorenji vasi

nad Anhovim je bila ustanovljena nova župnija. Gorenja vas je doslej pripadala župniji v Anhovem.

V Vzhodno Afriko

so pred dnevi odpotovali iz Trsta 150 železniških milicnikov. Odpotovali so najprej v Rim, kjer so se pridružili ostalim oddelkom železniške milice, ki bo dodeljena upravi abesinske železnice in bo stražila progo Addis Ababa—Direkava.

Mladinske fašistov. organizacije v Istri

Letos je bilo po uradnih podatkih, ki jih je pred dnevi objavil "Corriere Istriano" včlanjenih v organizacijah fašistovske moške dece do 8. leta starosti 650, ženske dece 477, v "Italiji" 11.269, pri "Milih Italijankah" 10.029, avangardistih 3495, pri "Mladih Italijankah" pa 2063, skupno torej 27.973 dečkov in deklic. Zanimivo je, da so šolske oblasti spravile v te organizacije kar 19.055 otrok in da se jih je večnilo v njih brez posredovanja učiteljev in učiteljic le 8540.

Blizu Prvačine

se je smrtno ponesrečil 77-letni posestnik Alojzij Sulič. Padel je z voza, si prebil lobanjo in pretresel možgane. Poškodbi je kmalu nato podlegel. Njegovega pogreba se je udeležilo lepo število pokojnikovih znancev in prijateljev iz Prvačine in bližnjih vasi.

V Vratih pri Čepovanu

je nastal požar v hiši 48-letnega Ivana Kojaka. Na pomoč so posestniku prihiteli sosedi, med njimi tudi 23-letni Albin Mrak. Fant se je pri gašenju spotaknil ob tlečem tramu, padel ter dobil hude opekline in druge poškodbe, da so ga morali z vso naglico prepeljati v goriško bolnišnico.

V Vrtojbi

je zgorela domačija posestnici Mariji Gorkičevi. Ogenj ji je uničil tudi 25 stotov sena in vse poljsko orodje. Škoda je 15.000 lir.

V Dornbergu

je zgorela hiša kolona Vincenca Sinigoja. Hkratu je požar uničil 200 stotov sena, 10 stotov krompirja in vse poljsko rodje. Škoda so ocenili na 25.000 lir.

V Jaznah

pri Otaležu na Cerkljanskem pa je strela udarila v hišo 30-letnega kolona Josipa Jazbeca. Poslopje se je vnelo in pogorelo skoraj do tla. Požar je uničil tudi vso letošnjo kolonovo žetev, poleg sena in drugih pridelkov kar 16 stotov žita. Škoda je preko 10.000 lir.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Zdrženih državah.

KAKO SO PISALI NAŠI PREDNIKI

Nekdo je pregledoval knjigo za sestavljanje pisem iz leta 1822. Knjiga ima 600 strani slovnice, nauka o slogu, slovar tujk in nekakšno navodilo kako je treba pisati pisma z največjo spoštljivostjo. Notri je vzorec za "prošnjo na cesarja" in vzorec za "pohvalno in ljubezenska pisma ženskam".

Že tedaj so se borili zoper starinske izraze in starinski način pisanja. Knjiga za sestavljanje pisem ima posebne točke, ki poučuje ljudi in tam so nauki:

1. Nihče ni neobčutljiv za čast. Vsak ima rad, če mu praviš, da je pameten. Nikar ne bodi vsiljen z nasveti in grajo. Tako piši, da je videti, ko da je dotični, ki pismo dobi, že vse to sam vedel in se sam domislil.

2. Skopuha gane dobiček, častihlepneža slava, mehkega človeka solze. Pokaži mu, kar ima rad, pa boš gospodar nad njim.

In tako dalje — zaeno pa da je knjiga tudi navodila za papir. Tedanje pošne razmere so morale biti kaj preproste, ko knjiga svetuje, da naj vsak od-

da pismo tik pred odhodom pošle in gre ponje takoj po prihodu pošte, da ne bo nihče odpiral pisem in raznašal vsebine.

Ali se še kdo spominja, kako je treba pisati vladarjem? Pradedova knjiga za pisanje pisem ima tudi tak vzorec: "Pre-svitlji Najmogočnejši, Nepremagljivi cesar, najmilostivejši gospod," In na koncu: "Najponižnejši služabnik."

Na vse načine je bilo v starih pisemih povsod vse polno poklonov in ponižnega zatrdjevanja in čenčenja. Vse je bilo povedano "skozi rožice", vse je bilo povsod en sam cenzor. Videti je, da so imeli tedaj ljudje več časa, več zbranega duha in imeli tudi več sočutja s svojim bližnjim. Kakor je bila obleka polna okrasov in so bili pokloni povsod pri rokah, takšno je bilo tudi pisanje pisem. Ljudje "so si vzeli čas", da so kaj povedali. Važno so pretehtali vsako besedico. Zdaj se nam mudi, mudi za besede in pisma. Nemara niso ljudje še nikoli tako malo napisali. Pisem se skoraj ne ljubi nikomur več pisati, razen, če gre za denar.

ZAKLADI CESARICE ŠARLOTE.

Pravkar se je iz New Yorka odpravila ekspedicija, ki hoče poiskati zaklade mehiške cesarice Šarlotte, žene nesrečnega Maksimilijana. Ti zakladi so se, kakor znano, potopili v morje na vožnji iz Mehike v Združene države leta 1911. Vožila jih je na svojem krovu ladja "Merida."

Ekspedicija si obeta od svojega iskanja velikih uspehov, ker se niso potopili samo dragulji Šarlotte, ampak tudi zlati in srebrni nakit mehiške cesarice v vrednosti kakšnih pet milijonov dolarjev. Potapljači upajo, da bodo našli potopljeno ladjo v bližini Virginije.

Pozor rojaki v PITTSBURGHU in okolici.

Dokler se našemu stalnemu zastopniku Mr. Josephu Pogargarju ne izboljša zdravje, ima pravico pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna poročila Mr. Ch. Progar, 5611 Celadin St., Pittsburgh, Pa. Rojake prosimo, naj mu gredo v vseh ozirih na roke. Uprava "Glas Naroda".

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ROMANI

(Nadaljevanje.)

TUNEL, spisal Bernhard Kellermann, 295 str. Cena 1.20

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Cele armade delavcev se zarivajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, katere žrtev je na tisoče in tisoče delavcev. Toda železna volja inženirja Allana ne odneha, dokler ne stee med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak.

VEČERNA PISMA, spisala Marija Kmetova. Trda vez. 51 strani. Cena .75

Knjiga vsebuje petnajst pisem, ki jih preveva iskreno občute. Pisma govore o sanjah ženskega srca, o ljubezni, o sorodni dušah.

VERNE DUŠE V VICAH, spisal Prosper Merimee, 80 strani. Cena .30

Eden najboljših spisov francoskega mojstra. vzeta iz našega kmetkega življenja.

V KREMPLJIH INKVIZICIJE, spisal Michel Zevaca, 461 strani. Cena 1.30

To je mojstersko delo v svetovni literaturi s neštetiimi zapletitjati in nasličenimi vsebino, da bo navezalo vsakega čitatelja, ki ga vzame v roko.

V GORSKEM ZANOTJU, spisal Anton Koder, 130 strani. Cena .40

Zanimiva povest iz prejšnjega stoletja.

V METEŽU, spisala Marija Kmetova, 219 str. Cena .10

Pisateljica je v tem romanu globoko pogledala v žensko dušo. Usode petero žensk raznega tipa in značja se križajo v metežu življenja, iz katerega izidejo vsaka na svoj način.

VETNAR, spisal Rabindranat Tagore, 105 str. Trda vez. .75 Mehko vez. .60

V knjigi je vsebovana globoka miselna močnost in srčna plemenitost najslavnejšega indijskega pisatelja.

VOJNIMIR, spisal Josip Ogrinec, 78 str. Cena .30

Zanimiva povest iz časov prekrševanja korolk Slovencev.

V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, spisal Robert Kraft, DVA DELA, 482 strani. Cena 1.00

Vseokoli napet roman, ki ga čitatelj ne more odločiti, dokler ga ne prečita do konca. — Poln najneverjetnejših dogodivščin in zapletitjajev.

V ROBSTVU, spisal Ivan Matičič, 255 strani. Trda vez. Cena 1.25

Ivan Matičič je eden tistih redkih naših ljudi, ki ne pozna samo vojne in njenih grozot ter posledic, ampak zna tudi vse pretežitljivo opisati.

ZABAVNA KNJIŽNICA, 122 strani. Cena .75

Zvezek vsebuje povesti Milčinskega, Premka in Laha. Posebno pretežitljiv je spis Milčinskega "Mladih sankerščev lastni življenja-pis".

ZADNJA KMEČKA VOJSKA, spisal A. Senoa, poslovenil L. J. za ljudsko knjižico, obsega 378 strani, in je jako zanimivo pisana povest. Cena .75

ZAPISKI IZ MKTVEGA DOMA, spisal Dostojevski, I. DEL 260 strani, II. DEL 212 str. 2.—

Veliki Dostojevski je podal v tem svetovnoznomen romanu sliko življenja ruskih jetnikov takozvanih katrogah, utrjeval jetniških taborih v Sibiriji.

ZLATA VAS, spisal Fr. Malovašič, 136 strani. Cena .60

Poučna in kratkocasnna povest iz kmetkega življenja.

ZLOČIN IN KAZEN, spisal F. M. Dostojevski, DVA ZVEZKA. Skupaj 605 strani. Cena 1.25

Najslavnejše delo slavnega ruskega misleca. Nihče ni tako opislal duševnosti zločinca kot ga je opisal v tem romanu Dostojevski.

ZGODEB NAPOLEONOVEGA HUZARJA, spisal Conan Doyle, 382 strani. Trda vez. Cena .80

Broširana. .60

Čitatelj se mora do solz nasmejati, ko čita poglavja: Kako je izgubil Napoleonov huzar uho; Kako je zavel Saragoso; Kako je ubil "brata"; Kako ga je hudič skušal, itd.

ZBRANI SPISI, 368 strani. (II. zvezek). Cena 2.50

V tem zvezku se zbrani spisi našega prvovrstnega pisatelja Maalja-Podlimbarskega, ki je pogledal v široki svet ter deloval za združenje ne samo Jugoslovancev, pač pa Slovencev v splošnem.

ZGODEB ZDRAVNIKA MUZNIKA, spisal Ivan Pregelj, 98 strani. Cena .70

Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zmanjka za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzile temu pa lahko razumljiv tudi preprostu čitatelju.

ZMAJ IZ BOSNE, spisal Jos. Ev. Tomič, 220 strani. Cena .75

Roman iz krvave bosenske zgodovine. Boji s Turki; skoro neverjetne dogodivščine; temeljit opis najbolj krvave dobe Bosancev.

ZMOTI IN KONEC GOSPODIČNE PAVLE. — 202 strani. Cena .50

Vseokoli zanimiva povest iz našega slovenskega življenja.

ZNAMENJE ŠTIRIH, spisal Conan Doyle, 141 strani. Cena .60

Najboljše delo ustvaritelja modernega detektivskega romana, v katerem Sherlock Holmes glavno vlogo.

Naročilom je priložiti aenar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko-mandirajte pismo.

KNJIGE POŠILJAMO POŠTNINE PROSTO

Naslovite na: —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Delavski prostovoljci se vežbajo v Madridu za boj proti fašistom.

Hči druge žene

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"Ne, Helga, prosim, samo sedi; samo skončati se hočem to pismo, da ga morem takoj odposlati."

Helga se k pisalni mizi in vidi, kako je Gonda zganila več v angleščini popisanih listov in jih dala v ovitek.

"Moj Bog, Gonda, saj si napisala cel roman. Ali smem vprašati, s kom si tako obširno dopisuješ?"

"Z mojim prijateljem, Grego Strasserjem, Helga," odgovori Gonda.

Helgine oči zazare.

"O, ali si na Dahomyju pustila kakega prijatelja?"

"Četudi ne na Dahomyju, Helga, pa vendar na Sumatri. Saj sem ti že povedala, da je moja mati na Sumatri prevzela mesto vzgojiteljice nekega dečka. Ta deček, katerega je moja mati več let poučevala, ker je bila prijateljica njegove matere, je postal moj prijatelj Grega!"

"O, tako! Je tedaj starejši, kot ti?"

"Da, eno leto; star bo štirindvajset let."

"Najbrže si se od njega zelo težko poslovila."

"Zelo težko!"

"In zadnjič si jokala nad enim njegovim pismom, kaj ne, da je bilo njegovo pismo?"

"Da, Helga, zelo mi je žal, da ne more biti tukaj."

"Torej si ga ljubila?"

"Da, Helga; za očetom mi je bil najljubši človek in trdno upam, da bo kmalu prišel za nama. Oče in jaz bova stala vse, kar je mogoče, da ga dobiva. Tako, sedaj je pismo gotovo. Kaj pa te je privedlo k meni?"

Helga je iz Gondinih besed sklepala popolnoma napačno. Mislila je, da med Gondo in onim Grego vlada kaka ljubezen.

Mogoče sta bila celo skrivaj zaročena. To je smatrala za gotovo, ker si je tako želela. In pri misli, da je Gonda pustila svoje srce kje drugje in ji vsled tega pri dr. Leyden ne bo nevarna, postane nenadoma zelo ljubezniva. Kar se med njima ni več zgodilo od prvega svidenja, oklene Helga svoje roke okoli Gradinega vratu in pravi smeje:

"Samo vprašaj, sem te hotela, ako bi danes po kosilu skupaj obiskali teta Kati. Že dolgo nisem bila več tam."

Gonda je vsa srečna, da je Helga proti njej tako prijazna.

"O, kako te bo teta Kati veselila! Sicer sem bila pri njej šele včeraj popoldne, toda ti greš tja zelo redko in zato bo vesela ako jo obe obiščeve."

"Dobro, takoj po kosilu se peljeve tja."

Gonda je bila zelo zaupljiva, ker bi drugače vprašala, zakaj ji tega ni Helga povedala pri mizi. Skoro nikdar ni prišla v njeno sobo. Toda bila je preveč vesela, ker jo je Helga prostovoljno objela, da bi o tem razmišljevala, zakaj je Helga prišla k njej.

Helga je v resnici prišla k Gondi, ker ji je služkinja, ki jo stregla Gondi, povedala, da je šla v sobo, da piše pismo. Helga je bila radovedna, komu bo Gonda pisala in misli pri tem na to, da je Gonda nekoč jokala zaradi pisma nekega "Grege". Pismo in solze so se ji zdale sumljive in hotela je izvedeti, ako je Gonda mogoče pisala temu Gregi. Sedaj je vedela, da mu je Gonda pisala zelo dolgo pismo in da ga mora zato zelo rada imeti. Zdelo se ji je tudi prav gotovo, da je ta "prijatelj" Gondin izvoljenec, ali pa celo tajni zaročenec in ta misel ji je olajšala srce.

Na vsak način je hotela verjeti, da je bila Gonda skrivaj zaročena in sama je hotela skrbeti za to, da bo moral dr. Leyden verjeti v to zaročilo in to bo ob prvi priložnosti izvedel od nje pod pečatom molččnosti. Potem ne bo več tako gorko in prisrčno gledal Gondi v oči, moral bo izprevideti, da bi bilo to brez vsakega pomena, in potem se bo slednjič zavedel, da je lastnica gradu zanj boljša nevesta kot pa njena sestra. Ravno zaradi tega, ker je Helga opazila, da je dr. Leyden preveč občeval z Gondo, je postala njena ljubezen do njega tem bolj poželjiva in tem bolj vroča. Na to ni bila navajena, da bi se čemu odrekla, kar si je pozelela in ni mogla prenašati misli, da bi dr. Leyden dal Gondi pred njo prednost. In kakor si je njena mati s silo pridobila moža, ki ga je ljubila in je po njem hrepenela, tako je bila tudi Helga trdna v svojem sklepu, da si ga pridobi. Njena ljubezen je imela na sebi nekaj samoplačnosti slabo vzgojenega otroka. Trdno je bila prepričana, da bo zlahka pripravila dr. Leydena do tega, da zaprosi za njeno roko. Slednjič je bila vendarle ponosna lastnica gradu Santen.

Tako je bila vesela v misli, da je odkrila Gondino tajno zaročilo, da se je proti Gondi kazala zelo ljubeznivo. Za svojo sestro je hotela storiti vse, samo da ji ne vzame moža, ki ga je ljubila in si ga je pozelela. Vedno trdnjša postaja v njej misel, da je bila Gonda z Grego zaročena in hotela je trdno verjeti. Prilika bo že prišla, da bo o tem obvestila dr. Leydena. In tedaj bo dobila igro. Prigovarjala si je, da se za Gondo nikakor ne bi toliko zanimal, ako ne bi bila proti njemu tako zelo koketna. Gondino veselo naravo je hotela smatrati za željo, da komu ugaja. Če pa je imela tam na Sumatri ljubčka, potem bi bilo sramotno, ako bi ljubimkovala z dr. Leydenom. Celó dobro delo bo storila, ako mu glede tega odpre oči. Potem pa bo izprevidel, da bo zanj boljše, ako se poteguje za Helgo. Slednjič mu more tudi mnogo več nuditi kot pa to malo, neizobraženo dekle — hči vzgojiteljice.

Pri kosilu nato Gonda pripoveduje svojemu očetu, da je Gregi pisala in nato nadaljuje:

"Rekel si, da boš poskušal najti naslov Gregovega starega očeta, da dovedeš med njima do sprave. Zdi se mi, da je že skrajni čas, ako mu še hočeva pomagati. Za nama neizmerno hrepeni. Nekaj morava storiti zanj da že enkrat za vedno pride sem."

(Dalje prihodnjaj)

ČE KRALJ IZGINEJO ...

Nekaj računov nam pove marsikaj zanimivega o tem, koliko stane beg kakega vladarja.

Ko je na primer Alfonz XIII. zvečer 12. aprila 1931 spoznal, da ni v Madridu nič več prostora zanj, je poklical po kabinetni seji načelnika postaje v Madridu k sebi. Izpraševal ga je, ali bo mogel še to noč ali drugi dan dobiti poseben vlak do španske meje. Postajenačelnik je moral seveda uradno molčati o tem razgovoru s kraljem. Čez uro je imel sestavljen proračun za vlak do Francije ali Pariza in neki španski urad z ameriškim vodstvom je sestavil potrebne vozovnice. Tako je nastal poseben vlak z več vozovnicami, ker je bilo 17 oseb v spremstvu. Tako so kralju poseben vlak ceno zaračunali. Plačal je 20,000 frankov in le na francoski meji je še nekdanji dodal za brzovlak. Teh 20,000 frankov je španski kralj lahko pogrešil, ker je vzel s seboj nekaj vagonov dragocene priljage in je že prej poslal proti Pragi več tovornih vagonov svojega blaga.

Koliko je pa plačal neguš za svojo pot iz Abesinije? Proga od Addis Abebe do Somalijske obale je dolga 783 km. Poseben vlak je neguš sploh zmeraj imel na kolodvoru v Addis Abebi. Železniško upravo pa ima ondi v rokah Italijani, Francozi in Angleži. Za vožnjo od Addis Abebe do Džibutija, brez vsakršne garancije za njegovo življenje, je moral neguš plačati 600 funtov šterlingov. Za avto, ki je bil tudi na vlak, je plačal 40 funtov šterlingov prevoznine.

Po poročilih iz Džibutija vemo, da se je neguš od tod do Hajfe peljal na angleškem državnem parniku in je bil na njem kot gost. A samo on, za svoje spremstvo pa je moral plačati vse pristojbine za prevoz po Sueškem kanalu in za prehrano na ladji in tudi za ka-

razteno v Palestini. Če bi bil moral neguš plačati vse, tudi zavarovalnino za one zaboje z zlatom, bi bil moral položiti do Evrope najmanj 1000 funtov šterlingov.

Spčetka se je bil neguš baje namenil, da se bo odpeljal z zrakoplovom in bi se le njegova žena in njegovo zlato peljalo z vlakom. Tedaj bi bil pobegnil tako, kakor je nekoč pobegnil Amanullah, ko je 23. maja 1929 zapustil Afganistan. Tisto povelje, ki ga je dal nekdanji državni pilotu v Kabul, je bil poslednji državni ukrep Amanullaha. Zapovedal je bil, naj ga pilot z vsemi zaboji zlata vred prepelje čez mejo. On stran meje pa je kralj, ki ni bil izven meje nič več kralj, razrešil pilota njegove prisegel.

Hudomušen dogodek pa se je zgodil po povratku kralja Jurija II. na Grško. Ko je bil svoj čas zapustil prestol in deželo, so ga bili s posebnim vlakom prepeljali do meje. Ko se je pa nedavno povrnil v Grčijo, je dobil njegov tajnik račun železniške družbe za poseben vlak iz leta 1924. Bilo je nekaj tisoč drahem, ki jih neki zagrizeni knjigovodja ni mogel svoj čas vknjižiti, ker so bili tedaj pozabili sprejeti vsoto.

FAKIRSKI ČUDEŽ ALI PREVARA?

Iz Allahabada v Indiji poročajo o čudežnem, naravnost neverjetnem svidenju med očetom in sinom iz Bindarja v merutskem distriktu.

Predani na dan 18. avgusta je devetletnega sina trgovca Lakhama pričala strupena kača in deček je na posledicah pika umrl. Kmalu po smrti pa so neznanci ukradli dečkovo truplo in ga odnesli neznano kam. Letos 16. avgusta, torej natančno dve leti po tem dogodku, se je v Allahabadu na trgu zopet zbralo večje število fakirjev in zaklinjačev. Med njimi je bil tudi deček, v katerem je trgovec spoznal svojega sina. Pretil se je do njega ter poklical dečka z imenom.

Fantič se je z vzklikom "Oče!" utrgal iz družbe fakirjev, in se vrget trgovcu v objem tako, da ni bilo nobenega dvoma o tem, da sta se resnično srečala oče in izginoli sin.

Poklicali so policijo, kateri fakirji niso hoteli izročiti dečka. Pač pa so priznali, da so pred dvema letoma ugrabili dečkovo truplo. Mrliča so potem s svojo posebno metodo oбудili od mrtvih. Nihče razen njih na svetu ne more storiti kaj takega. Dejali so, da so dečka odnesli zaradi tega, ker je bil itak mrtev in ne bi ga bil mogel itak nihče oživiti.

Policija je uvedla preiskavo, vzela je fakirjem dečka, ter ga izročila očetu. Zdaj si oblasti prizadevajo z vsemi silami, da bi pojasnile ta temni in neverjetni dogodek, ki je zbudil v Indiji velikansko razburjenje.

IZ ŠPANSKE DRŽAVLJANSKE VOJNE

Tudi ženske so v delavskih vrstah, ki branijo špansko vlado.

UČITELJICA NEMŠČINE EDVARDA VIII.

V Halleju ob Saali je umrla te dni Anna von Leuhman, ki je v letih 1906, do 1914 delovala na angleškem dvoru kot učiteljica nemščine in je tudi sedanjega kralja Edvarda VIII. ter njegovega brata vojvodo Yorkskega posvetila v skrivnosti nemškega jezika.

Leuhmanova je hranila pisma kralja Jurija in kraljice Mary, ki sta ji izražala svoje priznanje za njene uspehe. Večkrat je pripovedovala, da so ji pri nastopu te službe namignili, naj ne bo preveč popustljiva s princem, posebno ne z Edvardom, ki ni bil nič kaj preveč navdušen za uk. Pripravila je takratnega prestolonaslednika do tega, da je mirno sedel pri delu, tudi če je stopala mimo kraljevske palače vojaške godbe. Mladi princ se je zelo zanimal za nemško zgodovino in njegov najljubši junak je bil Friderik Veliki.

KOLIKO ČASA SE LAHKO POSTIMO?

Samo iz znanstvenega zanimanja se je baltimorski zdravnik dr. James Fleming postil. Njegov post je trajal 21 dni, ne da bi se pokazale kakršne koli škodljive posledice. Prvih pet dni je delal kakor običajno, šele šestega dne je legel. Vsako uro je svoj organizem preiskal. Po prvem tednu je izgubil občutek gladi popolnoma, po treh tednih pa je moral z eksperimentom prenehati in trajalo je več tednov, da se je zopet privadil hrane.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo v zalogi precej nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi, importiranih iz starega kraja.

Slovenski molitveniki:

SVETA URA

v platno vez 30
v fino usnje vez 150
v najfinije usnje vez 180
v najfinije usnje trda vez 180

SKRBI ZA DUŠO

v platno vez 30
v fino usnje vez 150
v najfinije usnje vez 180
v najfinije usnje trda vez 180

KVIŠKU SRCA

v imitirano usnje vez 30
v usnje vez 30
v fino usnje vez 150
v najfinije usnje vez 180
v najfinije usnje trda vez 150
v bel celuloz vez 120

NEBESA NAŠ DOM

v ponarejeno 150
v najfinije usnje vez 150
v najfinije usnje trda vez 160

Hrvatski molitveniki:

Učehaj starosti, fina vez 150
Slava Bogu, a mir ljudem
fina vez 150

najfinije vez 160
Zvonček nebeski, v platno 30
fina vez 150
Vienna, najfinije vez 160

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano 30
v belo kost vezano 110

Come Unto Me
v platnice vezano 30
v belo kost vezano 35

Key of Heaven
fino vezano 35
v usnje vezano 70
v najfinije usnje vezano 120

Angleški molitveniki:

(ZA ODRASLE)

Key of Heaven
v celuloz vezano 120
v celuloz najfinije vez 150
v fino usnje vezano 150

Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 130

Ave Maria:
v fino usnje vezano 140

Na parnikih, ki so debelo tiskani, so vrste v domovino izleti pod vezstvom izkušenega spremljevalca.

12. septembra:
Ile de France v Havre
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen

16. septembra:
Normandie v Havre

17. septembra:
Aquitania v Cherbourg

19. septembra:
Conte di Savoia v Genoa

22. septembra:
Bremen v Bremen

23. septembra:
Lafayette v Havre
Washington v Havre
Queen Mary v Cherbourg

26. septembra:
Paris v Havre
Vulcania v Trst

29. septembra:
Europa v Bremen

30. septembra:
Normandie v Havre

1. oktobra:
Berengaria v Cherbourg

3. oktobra:
Rex v Genoa

7. oktobra:
Queen Mary v Cherbourg
Manhattan v Havre

9. oktobra:
Bremen v Bremen

10. oktobra:
Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genoa

14. oktobra:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

15. oktobra:
Saturnia v Trst

16. oktobra:
Europa v Bremen

20. oktobra:
Roma v Genoa

21. oktobra:
Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre

24. oktobra:
Rex v Genoa
Lafayette v Havre
Bremen v Bremen

28. oktobra:
Aquitania v Cherbourg

30. oktobra:
Ile de France v Havre

31. oktobra:
Vulcania v Trst

4. novembra:
Queen Mary v Cherbourg

6. novembra:
Europa v Bremen

7. novembra:
Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa

11. novembra:
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre

14. novembra:
Rex v Genoa

18. novembra:
Queen Mary v Cherbourg

20. novembra:
Bremen v Bremen

21. novembra:
Lafayette v Havre
Saturnia v Trst

25. novembra:
Normandie v Havre
Berengaria v Cherbourg

28. novembra:
Conte di Savoia v Genoa

2. decembra:
Queen Mary v Cherbourg

3. decembra:
Champlain v Havre

4. decembra:
Europa v Bremen

5. decembra:
Vulcania v Trst

9. decembra:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

12. decembra:
Rex v Genoa

15. decembra:
Bremen v Bremen

16. decembra:
Queen Mary v Cherbourg

28. decembra:
Normandie v Havre

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih povesti, ki bodo zanimalo ljubitelje leposlovja.